

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:
Harang-utca 520. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Felelős szerkesztő:
SZIGETHY ÖDÖN.
Kiadó és laptulajdonos:
LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: Egy hasábos petsor egyszeri közlésnél 8, többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész évre 16 korona. — Nyílt-tér: petsora 40 fillér.

Szent-István-nap.

Boldog vidámság, önelégedett ünneplés máskor, — most, a mindent elpusztító, elsenyvesztő szárazságban, a szenvedés, a lemondás szomorú gondteli tépelődései közepette a szívünkben ki nem irtható kegyeleten kívül semmi más érzés nem vegyül a magasztos ünnepbe.

A türes iskoláját járva, nemzeti öntudatunknak jutott a feladat, hogy ébren tartsa a munkálkodási kedvet és ne engedje elsatnyulni az életbe vetett hitet, a remények tettekre buzdító erejét. A mindinkább terjedő csüggedtség elfojtására alkalmasabb eszköz nincs, mint visszatekinteni ezer éves múltunkra, melyben a csapások sorozatát mindenkor leküzdi szívós életképességünk, ragaszkodásunk a hazához, a mely fiait erősen és szorosan egymáshoz fűző kötelékben tartja össze a nemzet nagyra emelésének, jóléthez, önállósághoz vezetére érdekében.

A bibliai hét sovány esztendő képét látjuk ma hazánkban. Előbb az egyenetlenség hintette el rohad, mérges magvait; most az egyenetlenséget elűzte a sok baj és szerencsétlenség; közelebb hozta egymáshoz a különböző nézetten levőket a közös nyomor, mely reánk vicsorogtatja fogait. A drágaság rohamosan nő, a küzdelmet, az életet nyomorogva, csak félig jó-lakva folytatja a szegény nép s mindeneket betetőzi az a keserves tudat,

hogy most, — az aratás után — még korántsem érte el a szükség, az inség legmagasabb fokát. Hogyan lesz télen, amikor beáll a munkahiány, az élelmi szer készletek elfogynak s a kegyetlen hideg is kinozza majd a szegény népet?

Még elgondolni is szörnyű. A gabonát, gyümölcsöt, bort hozó ős küszöbön áll. Itt van Szent-István napja. Máskor a megelégedés, az öröm ideje. Most a csüggedés, a kétségbeesés szomorú napja; ezen érzelmek közt adhat helyet szívében a minden sorscsapás között is halás magyar a nagy király dicső emlékének.

Profétai ihlettséggel látott Szent-István a jövőbe. Modern alkotmányunk alapköveit rakta le; s hogy mennyire ellentáltak azok az idők viszontagságainak, legjobban bizonyítja, hogy szilárdan, megingathatlanul áll ma is a nagy épület: a magyar haza.

S ha sorscsapásokkal is sújtja a Mindenható, sötét képeket is tar elénk a jelen; vigaszunk a tetterő, mely ereinkben duzzad, buzdítónk, támaszunk a hazaszeretet, mely egyaránt hősi bátorsággal védő és lankadatlan szorgalommal, alkotó hatalmával elviselhetővé, sőt leküzdhetővé is teszi a legnagyobb nélkülözést.

Mert nélkülözések közt is világító fáklyakként állnak előttünk hazánk megdicsőült nagyjai s a nagyok közt

a legnagyobbak egyike: *Szent-István király.*

Üljük meg illő kegyelettel ünnepe napját s emeljük föl tekintetünket az Éghez, mely most e szörnyű megviseltetés idejében is mosolygó arcot mutat.

Nézzük a sugárzó napot, mely életető erejét nem vonja meg tőlünk s ha már későn is nyíltak meg a felhők zsilipjei, ne feledjük, hogy fölöttünk trónol a magyarok Istene, ki, — miként eddig, úgy ezután sem fog megfélekezni népéről és a szomorú napok után szebb, boldogabb időt fog küldeni a magyaroknak.

A takarmányhiány pótlása.

Gazdáink panaszkodnak, hogy a szokatlan nagy és tartós szárazság következtében kevés a takarmány. Az állatok etetésére nem jut. S így aztán beáll az az anomália, hogy még minden más élelmi cikknek hihetetlenül felszál az ára, addig a hus ára régi szintjén tartja magát, sőt olcsóbb is lesz, mert az állattenyésztők nem rendelkezvén elég takarmánnyal tömegesen vágatják le jószágukat.

Nem kell itt bővebben fejtegetni, minő bajt rejt magában ez a körülmény. Hiszen nyilvánvaló, hogy ennek következtében állatállományunk rohamosan fogy és csakhamar oly hiány lesz vágómarhákban és serte-

TÁRCSA.

A párbaj.

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárczaja.

Ketten voltak ők, a kedveltek és rettegettek. Megyei aljegyző az egyik, szolgabíró a másik. Egy időben kerültek a városba, hol híruk már jóval megelőzte őket, gyakorta szereplő névük a lapok bárbajhírei közt, nem ugyan mint activ szereplők, de mint segédek, kiknek pedig nem kevesebb hidegvér és bátorsággal kell bírniok, hogy szemhunyorítás nélkül kitegyék magukat ama veszélynek, hogy a „működők“ boszút lihegő golyóbisai lábuk szárában keresse az ellenfél szívét, mely pedig — legalább a lapok szerint — az utóbbi időben divatozni kezdett.

De tudatában is voltak eme fölényüknek teljes mértékben, melyet kétségbe senki sem vont s mely csakhamar vezető szerepre emelte őket a város társadalmában.

Tél volt, farsang, a kaszinó-bál estéje. A vendégek lassan gyülekeznek, míg a rendezők előrefeszített nyakkal állnak az előtornáción, hogy ki-ki a legkedvesebbnek ajánlhassa fel karját. Hőseink mind ez ideig mozdulatlanul álltak, mindazáltal látható feszültséggel figyeltek az érkezőkre, midőn mosolygó szöke fejecske bukkant be az ajtón. Felvillanyozva rohantak felé, nem ke-

vessé ütközve össze, midőn nemes buzgalommal ajánlák a hölgynek karjukat.

Kölcsonos megtántorodás után villámlo szemekkel méregették egymást s tán ki is tör a vihar, ha a hölgy elkapva az aljegyző karját, magával nem vonszolja.

A kis hamis, kitűnő matematikus, gyorsan kiszámította, hogy az aljegyző kinek atyja belügyminiszeri osztálytanácsos, a nagybátyja főispán, előnyben részesítendő. Bűszkén, felemelt fövel haladt az ifjú a hölgy oldalán. Szünet közben, midőn elhaltak a zene hangjai, állandó udvarlója lett a kis szökének, miközben egy-egy imponáló szemöldök rándítással hessegette el a hevesebb udvaroncokat.

De nem azért hívták a szolgabírókat nemes Dárday Vilmosnak, hogy ilyesmit eltűrjön. Ezért vernek kell folyónia, mormogó fogcsikorgatva. Sommás uton, még a bálban kihívatta az aljegyzőt, Sárosi Jenőt. Bármily titokban ment is ez, csakhamar tudták a bálozók, ami 50 százalékkal emelte fel az ellenfelek értékét. A fiatal emberek irigykedve látták, mily kapos a két ellenfél a hölgyválaszban. A mamák megszüntek ásitozni, most már volt miről beszélni, miután a toalet- és cseléd-kérdést letárgyalták. S még hozzá minő beszéd-tárgy! Kimeríthetlen, melyhez hasonló azóta sem akadt, mióta a főszámvevő fia agyonlőtte magát.

De az est hősnője a bájos Sáríka lett. Hogyisne. Párbaj! miatta! Egész serege az

udvarlóknak rajongta körül. De mit érdekelte őt a többi, mikor Király Danit, a fess albirót sikerült körébe vonnia, aki mind ez ideig nem akart tudomást venni szivecskéje epedéséről. Az ő figyelmét is a párbaj híre irányította Sáríkára, s kis idő múlva rendkívül csodálkozott azon, hogy mind eddig nem fedezte fel, hogy Sáríka voltaképpen igen bájos és szeretetreméltó teremtes, ki erdemes arra, hogy miatta vért ontsanak.

Szilaj kedvvel folyt a tánc, Király Dani nem maradt el többé Sáríkatól úgy, hogy akik életüket voltak feláldozandók érte, hozza sem juthattak. Látták, miként váltanak egyetértő, epedő pillantásokat. Király Dani mint sugdos érthetetlen szavakat a piruló hölgyhöz, ki szemlesütve, boldog mosolylyal hallgatja.

A két ellenfél tekintete önkénytelenül is felkeresik egymást, de azok villamai mintha enyhültek volna, vagy talán meg is szüntek?

Hajnaldott. A bálozók a holnapi párbaj izgalmas hatása alatt oszlottak szét. Délig várakozó csend uralgott a városban, repdes-tek a combinatiók, melyek majd sebesülés nélküli kimenetelről szóltak, majd holtá tetek mind kettőt. Délután mint bomba csapott le a hír, hogy a párbaj „viszament“

Ugy történt pedig a dolog, hogy Dárday Vilmos délfele összeszedve magát, elment Sárosi Jenőhöz, ki még az igazak álmát aludta.

sekben, hogy beáll a reakció a hus mód feletti drágulása alakjában.

Sokféle tanácsot adtak e baj orvoslására. Lovak, szamarak vágatását, házi nyulak tenyésztését ajánlják, hogy a nemsokára mutatkozó hushiányt pótolni lehessen.

Mi azonban természetesebbnek is, praktikusabbnak is tartjuk, ha inkább arról gondoskodunk, hogy értékes állatállományunk ne fogyjon tulságosan, ne többet, mint a rendes fogyasztás megkövetel. Ennek pedig csak egy a módja, az tudniillik, hogy ne a veszendőbe menő hus pótlására terjedjen ki figyelmünk, hanem a rendes állatállomány épségben tartása mellett az eddig használatban levő takarmányt más élelmezési anyaggal helyettesíteni igyekezzünk,

Erre nézve is többféle módszert ajánlanak. Köztük a legfigyelemreméltóbbak egyike az, hogy bizonyos alkalmas fák lombjaival — szecskára aprítva, hogy könnyebben emészthető legyen — etessék az állatokat.

Tudtunkkal azonban van ennél is jobb takarmánypótlék s e sorok célja, hogy fehérváza reá a gazdák figyelmét.

Takarmányt kitűnően pótló terméket képeznek a vadgesztenyék, mert felette nagymennyiségű tápláló anyagot tartalmaznak s e tekintetben igen közel állanak a gabonafajokhoz, melyektől csak kesernyés anyagtartalmuk által különböznek. Táphatásukra és emészthetőségükre nézve szintén igen kevésbé különböznek a gabonaművektől, amennyiben belterjes tápot nyújtanak és erős, tömött huskepződésre szolgálnak. Kesernyés anyagtartalmuknál fogva azonban sajátos izgató hatást gyakorolnak az emésztő szervekre s ennél fogva nagyobb mennyiségben alkalmazva mind a lovaknál, mind a kérődzőknél könnyen különféle emésztési bajokat okozhatnak. Hogy kellemesebb, hatásosabb és az emésztést előmozdító tápszerré válják, különböző módon szokták elkészíteni. Közönségesen a melegben vagy sütőkemencében szárítatnak meg, mi-

vel így könnyebben hámozhatók. Azonban erjesztetnek is, tudniillik két-három napig vízben hagyatnak és bebugoztatnak, mi által a kesernyés alkatrészek távolítottak el; mikor megszáradtak, rendszeresen megdaráltatnak s így alakban, mint gabonadara alkalmaztatnak abrakullovaknál és kérődzőknél. E tápszer főleg a teheneknél igen kedvező hatással van a tejelésre.

A vadgesztenyék, tekintettel dus nedvtartalmukra és hatásukra az emésztő szervekre, kitűnő étvágyserkentő eszköz gyanánt alkalmazhatók emésztési bajok, giliszták, hasmenés ellen, valamint minden senyvesztő betegségben, — mint sorvadásban, sárgaságban, vizkórban, stb., azonban mindig készítve kell használni (darálva vagy pörköelve) és hatását bizonyos sóadag jelentékenyen fokozza. A vadgesztenye az említett betegségek ellen egyszerűs mind sikeres óvszerül is használható és alkalmazása minden más vizenyős, petyhított tápszer mellett, mint répalevél, stb., különösen ajánlható.

Minthogy tehát a vadgesztenye helyesen alkalmazva nemcsak nem ártalmas, hanem még esetleg gyógyító hatása is és azt eddig alig használták valamire, amiért is könnyen és olcsón beszerezhető; legalkalmasabb a rendes takarmány pótlására.

Mindazoknak az állattenyésztőknek, kik nem akarják állatállományukat poton áron elpocsékolni, figyelmükbe ajánljuk tehát a vadgesztenyét, mint takarmánypótlékot. Tegyenek vele a fentvázolt módon kísérletet s megfogynak győződni, hogy nem lesznek kénytelenek állatállományukon, mely legtöbb esetben azonos vagyonukkal is, minden elfogadhatlan áron tuladni.

Különösen megjegyezzük azonban, hogy ellős állatoknál a vadgesztenyével való abrakolást feltétlenül mellőzzék, mert ebben az esetben káros hatása.

H I R E K.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Ujváry* Kálmán tapolczai állami polgári iskolai tanárt jelenlegi minőségében a hatvani állami polgári iskolához helyezte át. Távozásával iskolánk egy kitűnő pedagógust, társadalmunk pedig egy kedves, művelt tagját veszti el.

Uj magyar nemes. A király, *Wirius Vincze* lesencze-tomaji lakosnak, a Deym grófok urodalmi jószágkormányzójának és törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet „lesencze-tomaji“ előnévvel díjmentesen adományozta.

Az olasz kereskedelmi szerződés. Rómából érkezett hírek szerint a magyar és osztrák, valamint az olasz kiküldöttek tárgyalásai megegyezésre vezettek. A tanácskozásokat félbeszakították, hogy megvárják az eddigi határozatoknak Budapestről és Bécsből való jóváhagyását.

A vasárnapi munkaszünet részleges felüggesztése folyó hó 21-ére. A kereskedelmi miniszter — tekintettel arra, hogy az idén Szent István napja szombatra esik és így 48 órai munkaszünet állana be, ami több tekintetben nagy hátránnyal járna — elrendelte hogy vasárnap, e hó 21-én kivételesen minden olyan ipari munkát reggel hat órától déli 12 óráig s azután este hat órától kezdve tovább végezni lehessen, amelyek a kereske-

delmi miniszter múlt év június 13-án kelt rendeletében fel vannak sorolva. E szerint a vasárnapi munkaszünet e hó 21-én csak déli 12 órától este 6 óráig fog tartani. A többi időben minden ipari munka végezhető.

Megsemmisített jegyzőválasztás. Zala vármegye törvényhatósági bizottsága Lohner Ferenc balatonfüredi körjegyző választását megsemmisítette és arra folyó hó 23-áig terjedő határidővel újabb pályázatot hirdetett.

8%-al kevesebb lesz a pótdadó. A községházán most készítették el a jövő évi költség-terv előirányzatát, melynek értelmében mint halljuk, a községi pótdadó 8%-al kevesebb lesz a jövő 1905. évben.

Eső. A már nyolc hét óta várt áldást hozó eső végre megérkezett. Ember, állat, növény fölvidult az üdítő esőre, mely folyó hó 8-án délután lassu csepegéssel kezdődött és reggeli 4 óráig tartott. 9-én délelőtt 9 órától rövid megszakitással este 9 óráig esett. 10-én is volt kevés esőnk. Mindezeket betetőzte azonban a 11-én volt nagymennyiségű eső, a mely délelőtt 10 órától sűrű záporban majd lassu csepergővel délután 3 óráig tartott. Ez alkalommal 37.4 milliméter csapadékot mért a helybeli csapadékmérő állomás, oly mennyiség ez, melyet még nem mért eddig. Főleg az a várva-várt eső hasznos voltát leírni, a mely különösen a már-már kiszáradt szőlőkre volt áldást hozó hatással. Jótékonyással volt a szántóföldekre, rétekre is, mert még további kedvező időjárás mellett póttakarmányt is vethet a gazda, de meg a legelő is kezd lassan sarjadzani, zöldülni s így lesz alkalmi a gazdának, hogy állatai téli takarmányozását minél későbbben kezdje.

Országos vásárunk. A folyó hó 8-án megtartott országos vásár sehogy sem felelt meg a hozzá fűzött várakozásnak. Baromvásárunkra számos felhajtás történt ugyan, de a hanyatló marhaárak folytán, melynek oka a nagy szárazság és takarmányhiányban keresendő, kevés eladás történt. A zsibvásár szintén lanyha, sőt igen gyér volt. Eladó is kevesebb volt a rendesnél, még csekélyebb számban voltak a vevők.

A sümegi főszolgabírói állásra a sümegi járás megyebizottsági tagjai a július hó 31-én megtartott értekezletükön Karácsony Kálmán ottani szolgabíró jelölték.

A községi rendőrök fizetését felemelték, majd meglátjuk mennyire fogja őket kötelességeik pontos teljesítésére ösztönözni a fizetésjavítás.

Uj iroda. Mint értesülünk, Klein Iván, az „Auriai biztosító társulat tapolczai főügynökségének“ több év óta vezető tisztviselője legközelebb megváltik állásától és helyben bizományi irodát fog nyitani.

Uj levelezőlap. A magyar postaigazgatóság — mint értesülünk — legközelebb új levelezőlapot hoz forgalomba. Az új levelezőlapon a cím fölött egy kis rovat lesz a földadó neve és lakása számára. Ilyen levelezőlapokat nemrég bocsátott közre az osztrák postaigazgatóság.

Községházából. A községi képviselőtestületnek folyó hó hó 7-én tartott gyűlésén az alábbi ügyek végeztek el. Piros Teréz segély-kérvényére 20 korona, Ruisz Magdolna részére 10 korona kiutaltatik. Sárdi Józsefné kérvényét elutasítja a képviselőtestület. Erát Mária illetőségét nem fogadja el. A községi rendőrség fizetésének egyenkint 120 koronával leendő felemelése elfogadatik, és folyó évi szeptember 1-től kezdődőleg hatályba lép. Örmester kérvényét a képviselő-testület elutasítja.

Uj szőlőbetegség. A pancsovai gazdasági egyesület szőlőtelepén egy új szőlőbetegség feltevést konstataáltak. A betegség abban mutatkozik, hogy a leveleken ragadós, nedves anyag csepeg alá. A ragadós levélnedvet paizstetű okozza. Hát nem elég ellenséggel kell a szőlősgazdának megküzdenie? Hisz maholnap alig lesz érdemes a szőlőműveléssel foglalkozni.

Vereskakas szállta be folyó hó 2-án Keszthely utcáit. Egy napon négyszer jelezte a vészkiáltást a tűz kiütését. A nagy szárazság-

— Kelj fel Jenő! — dörgött az alvó fölébe.

— Hagyj békeben, én már meghaltam.

— Dehogyan haltál, csak alszol.

Nagy nehezen felemelkedett. Meglátva ellenfelét, eszébe jutott a tegnapi jelenet s igyekezett a legelszántabb arcot ölteni, mi azonban sehogysem sikerült.

— Tudod-e miért jöttem?

— ???

— Én nem párbajozom.

— Én sem.

— Hát tudod nem érdemes.

— Az ám, persze.

— Láttad tegnap, Király . . .

— Hm. Láttam.

— Miért lyukasztanánk mi egymást keresztül.

— No igen, persze hogy igen. Jancsi te! — kiállt most a belépő szolgára, miért nem hozod már azt a cognagot, sonkát a javából, nem látod, hogy kedves vendég van?

A kibékülési jelenet nem maradt titokban. Sárka agiója 100 százalékot esett, de azért mégis Király Daniné lett, kivel együtt mosolyogtak a furcsa párbajon, melynek boldogságukat köszönheték.

Dominkovich Antal.

ban és gyenge szélben az égő sziporkákat messze hordta a szél s így történt, hogy a leszálló égő szikra lassan-lassan tüzet gerjesztett. Azonban nagyobb kár nem történt, mert a gyorsan kivonult tűzoltóság és katonaság önfeláldozó munkája megakadályozta a vész nagyobb mervü elterjedését. Egy kisebb raktár és tető volt a tűz martaléka.

Scharpf Jenő fogtechnikus Kőszegről, többek meghívására pár napig városunkban fog működni és folyó évi augusztus hó 13-ától 23-áig az Eibeschutz-szállodában található.

Különleges színház. Mult számunkban megemlékeztünk Benkő tanárnak a mult szombat és vasárnap az Erzsébet-szálló kertjében tartott előadásairól; de öles nagyságu vörös plakátok is hirdették a nagy eseményt, bemutatván a „tanár ur” arcképét is, nagy érdemjellel a mellén. Az első előadást volt alkalmunk megtekinteni, mely csekély számú közönség előtt a következőképen folyt le: Sok várakozás és még több lőtás-futás után megszólal a csengő és a pódiumra lép egy kis fiatal legényke és elkezd az orrán sipolni, utánozván ezzel különböző hangszereket. A közönség persze nem tudta, hogy nevéssen-e, vagy boszankodjék ezen a naiv előadáson. A műsor leghatásosabb száma azonban az volt, mikor a „tanár ur” föllépett a pódiumra és rendkívül szeretetreméltó arccal azt mondá, hogy „kérem a tisztelt közönséget, sziveskedjék a gyertyákat eloltani”. És ő maga is eloltotta a színpad előtti nagy lámpát, de azután egyet gondolt, újra meggyújtotta; így sem volt jó, fogta magát és most már végleg eloltotta. Most aztán a sötétben valami kis rossz masinával három-négy képet vetített a vászonra, melyekről a legjobb akarral sem lehetett volna megmondani, hogy mit ábrázolnak, közben Lányi Teréz kiérdemült budapesti chantant-énekesnő énekelt néhány régi operette részletet, meglehetősen fátvolyozott hanggal. Következett egy „néveto kouplé”, melytől sirni lehetett volna és az előadásnak vége volt, nagy megkönnyebbülésre a közönségnek.

Hát tisztelt „tanár ur”, önnek igen olcsó diplomája lehet. Mi legalább igen rossz bizonyítványt adnánk önnek még a szerénységéről is, mert ilyen előadásnak akkora reklámmot csapni, arra egy város intelligens közönségét meghívni és érte belépti díjat elfogadni. — igazán szerénytelenség.

A soproni kiállítást Szent István napján nyitják meg. A kiállítás, mint irtuk volt, az egész soproni kamarai területre terjed ki. Négy vármegye iparosága kelt versenyre a nyugati széleken, hogy bemutassa a világnak azt, hogy a szomszéd osztrák iparral, amely termékeivel különösen a Dunántúlnak ezen részét özönlí el, bátran felveheti a versenyt, hogy a magyar ipar fejlettsége ezen a vidéken kielégítheti közönségünk legkényesebb igényeit is.

Vak lárma, de az is maradjon a „Keszthelyi Hírlap” és „Sütem és Vidéke” lap-társainknak ama híre, hogy Tapolczán ma két hete 20 lakóház a mellékepekkel, sok takarmány és gabona a tűz martaléka lett. Ugy látszik, a nagy szárazság nem menti föl községünket sem a nevezett lap-társak tudósítója szerint a tüztől, pedig hát, hála legyen az Égnek, nálunk a folyó évben nem volt tüzeset, de nem is óhajtjuk, hogy legyen.

Pályázati hirdetés. A tapolczai m. kir. vincellériskola igazgatósága az 1905. év január 1-én kezdődő egy éves tanfolyamra pályázatot hirdet. Felvételi kellékek: 16 éves életkor betöltését igazoló keresztlevél, vagy katonakönyv. 2. Irni és olvasni tudást igazoló iskolai bizonyítvány. 3. Fedhetlen előéletéről szóló községi erkölcsi bizonyítvány. 4. Ép egészséges és munkára alkalmas testalkatról szóló orvosi bizonyítvány. 5. Szülő vagy kiskorúaknál a gyám nyilatkozata arról, hogy fiukat a tanfolyam tartama alatt az iskolából kivenni nem fogják. 6. A felvétel történhetik saját vagy államköltségen. Akik államköltségesek óhajtának lenni, kérvényükhöz szegénységi bizonyítvány csatolandó. A saját költségesek 240 koronát tartoznak ellátás fejében félévi előleges részletekben lefizetni. 7. A pályázatban előny adatik: a magasabb előképzettségűeknek, a ka-

tonakötelezettségüknek eleget tett nős egyéneknek, különösen szőlőmunkások, kertészek, és kádároknak. A fenti okmányokkal felszerelt s 1 koronás bélyeggel ellátott kérvények a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. ministeriumhoz címezve alulírott igazgatóságához legkésőbb november hó 1-ig be- küldendők, hol a fel, vagy fel nem vételről idejekorán értesítenek. *A tapolczai m. kir. vincellériskola igazgatója.*

Szőlővessző és használt szőlőkarókhöz való szállítási igazolvány három példánya közül — az 1904. évi miniszteri rendelet értelmén — egyiket a címzettnek kell elküldeni. Miután kérdés merült fel, hogy azt a példányt ki tartozik elküldeni, a m. kir. államvasutak igazgatósága az egységes eljárás érdekében kimondta, hogy a feladó tartozik az igazolvány másolatát a maga költségén a postán, a címzethez eljuttatni.

Tajekoztatásul a soproni kiállítást látogatók részére. A soproni kiállítás végrehajtó bizottságának közbenjárására sikerült a kiállítást látogatók részére a győri és déli vasuton a következő engedményeket kieszközölni:

A győri vasuton a látogatók, ha legalább tizen utaznak 33%-os utazási kedvezményben részesülnek. Vasárnaponként 50%-os kedvezményben részesülnek, kötelesek azonban csak egy napra érvényes menettérít jegyet váltani. A déli vasutnál egyesületek és testületek tagjai tarthatnak számot vasuti kedvezményre, ha tagsági jegyüket és a kiállítási iroda által kiállítandó igazolványt felmutatják. A kedvezmény a következő: I. osztályu egész jeggyel oda és vissza a II. osztályon, és II. osztályu egész jeggyel oda és vissza a III. osztályon lehet utazni.

A jégverés hatása a szőlő minőségére. A jégverés nemcsak azért káros, mert a termést megsemmisíti, de azért is, hogy a megmaradt, de sérült fürtök minőségét tetemesen csökkenti. Egy jégverte szőlőben tett vizsgálat alapján kiderült, hogy ugyanazon táblában és ugyanabból a fajtaból szeptember 1-én, mikor a szőlő még nem volt teljesen érett, az ép fürt cukortartalma 12% volt, a sérült fürté pedig csak 4%; a savtartalom pedig szintén ilyen nagy különbséget mutatott, ugyanis az ép fürt savtartalma 1.4%, a sérülté pedig 2.4% volt.

Mulatság. Berta Gyula, az Erzsébet-szálloda tulajdonosa a helybeli első zenekar közreműködése mellett folyó hó 15-én, azaz bucsu este nyári kerthelyiségében családias jellegű zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: Személy-jegy 60 fillér családijegy 1 korona. Kezdeté este 7 órakor.

Kiállítás Veszprémben. A veszprémi gazdasági kiállítást Tallián miniszter személyesen fogja folyó hó 28-án megnyitni. Egesz Veszpremi vármegye kispasztorai 200 községből jelennek meg a kiállításon, festői viseletükben és külön jelvényekkel. A megnyitást követő harmadik napon, augusztus 30-án országos agrár kongresszus lesz ugyanott Darányi Ignác elnöklésével, melyre az ország minden részéből eddig mintegy 1600 gazda jelentette be részvételét. Az agrárkongresszus után a keresztény szociális kurzus résztvevői gyűléseznek és tekintik meg a kiállítást. A következő napokon a Siófokon üléselő orvos kongresszus tagjai, majd a Balaton-Álmádban tanácskozó országos halászati kongresszus tagjai, szeptember 4-én pedig a Dunántúli iparos kongresszus tagjai. kik a kiállítás nagy tanácskozó termében üléselnek, tekintik meg az érdekes és tanulságos kiállítást. A kiállítás végrehajtó bizottságának elnöke, Kolozsváry főispán és Rainprecht Antal lovag nagy előkészületeket tesznek a vendégek fogadtatására.

Fürdés tele gyomorral. Ezekben a forró napokban, amikor a legtöbb ember lubickol a folyók és tavak hűvös hullámaiban, gyakrabban megtörténik, hogy itt-ott ügyesebb uszó is a vízben rosszul lesz, nem tud tovább uszni és elmerül. Ezeket az eseteket legtöbbször uszás közben beállott görcsöknek vagy annak tulajdonítják, hogy az uszót a vízben szivszélhűdés érte. Egy svájci orvosnak, ki évek óta figyeli meg az ilyen eseteket, egészen más a véleménye. Szerinte az

ilyen katasztrófákat a vízben csak nagyon ritkán idézi elő szivszélhűdés, hanem sokkal valószínűbb, hogy az áldozat tele gyomorral ment a vízbe és ott a hullámoknak az altest ellen irányuló lökései következtében rosszul lesz. Az okok és következmények ugyanazok, mint a tengeri betegségnél. Az uszót hanyás és szédülés környékezi, izmai elernyednek, egy pillanatra talán elveszti az eszméletét és nem lévén többé ereje, hogy tovább usszék, és a gyomorból feltóduló félig megemésztett anyagot kiköpjé, megfullad és elmerül. Az emésztést ugyanis a legkisebb himbálódzás, ami pedig az uszónál elkerülhetetlen, megzavarja és ezért egyáltalán nem tanácsos tele gyomorral a vízbe menni. Ebéd után legalább 3—4 órát kell a fürdésig várni, különösen pedig nem szabad uszni tele gyomorral, mert ha a gyomor a vízben elkezd kavargani, oly gyorsan bekövetkezik a katasztrófa, hogy a legtöbb esetben még akkor sem menthetik meg, ha közvetlen közelében más uszók lüdiccolnak.

Erdőégés. Nagy István gulyás, sáskai lakos, őrzés közben a dobosi erdőn, herceg Eszterházy Miklós birtokán tüzet rakott, mitől a nagy szárazságban a cserjék, majd a fák is tüzet fogtak s így a gyorsan terjedő vész mintegy 400 hold erdőt pusztított el.

Véletlenül agyonlőtte. Folyó hó 9-én Nagy Török Balint monostor-apáti lakos vétkes gondatlanságból Gáspár Ferencs ugyanottani lakost forgópisztolyal agyonlőtte.

Inség és takarmányhiány fenyegeti az idén népünk boldogulását. A hatóságok mindent megtesznek a rossz viszonyok enyhítésére és a kormány is segélyakciót indított. Leszállította a takarmányszállítás vasuti díj-szabását és megtiltotta a takarmány-exportot. Így talán valahogyan mérsékelni sikerül a drágaságot, mely sokakat a tönk szélére taszít.

Lacikonyha és iparigazolvány. A kereskedelmi miniszter legutóbb kimondotta, hogy a lacikonyhatartók kötelesek rendes iparigazolványt váltani, de csak akkor, ha a nyílt piacon nap-nap után rendszeresen főznek hurkát, vagy pecsenyét sütnék. Ellenben azoknak foglalkozása, akik csupán alkalmoszerűleg, országos vagy hetivásárokon főznek-sütnék, egyébként pedig más főkeresettel bírnak, nem ipari, hanem népies jellegűnek tekintendő, s az ilyen egyének iparigazolvány váltására nem szoríthatók.

Az osztrák szín. Sorozó bizottság elé került a legény. A bizottság elégületen tekintett végig erőtől duzzadó alakján. Odamegy hozzá az ezredorvos is s kimondja, hogy bizony „tauglich” lett. Csak még a látását kell megvizsgálnia, hogy nincs-e valami hibája a szemének. Elébe tart hát egy piros betűt s megkérdezi:

— Milyen szín ez?
— Magyar szín, mert piros!
Azután egy zöld betűt tett eléje:
— Hát ez milyen?
— Ez is magyar, mert zöld.
Az orvos mosolyogva bólintott s elébe tett egy sárga betűt:
— Hát ez?
— Osztrák, hogy a f. e. m. — válaszolta dühösen a legény.

KÖZGAZDASÁG.

Mikor szedjük a gyümölcsöt?

A gyümölcs érett állapotát naptári időre előre meghatározni nem lehet, mert a gyümölcs érettsége egy sajátos erjedés eredménye lévén, lehetetlen előre meghatározni azon időt, midőn ezen erjedés a kellő pontot elérte, pedig a gyümölcsnek valódi minősége épen az érés időpontjában lenne biztosan megítélhető. Ez pedig annál nehezebb, mert a tökéletes érés ezen fokának elérése változik az időjárás és talajhoz képest. Mert egyes gyümölcsfajták, melyek rendes körülmények között pl. csak márciusban szoktak fekvő érés utján megérni, szárazabb időjárásban, mint az idén is, már november vagy december hónapban élvezhetővé válik.

Átlag véve a gyümölcs (a nyári és őszi) akkor legjobb, akkor van legtöbb zamatja, midőn azt valamivel a tökéletes érettség előtt élvezzük, kivéve azon fajokat, melyek csak akkor jők, midőn már egészen megszótyósodtak.

A nyári és őszi gyümölcs érettségét leginkább arról ismerjük meg, ha az színét változtatja, magja fekete és a körténél, ha hüvelykujjunk nyomásának egy kicsit enged, a mely nyomást azonban óvatosan tegyünk, hogy semmi nyomot ne hagyjon maga után, különben a gyümölcs hamar elromlik.

A téli (fekveérésre szánt) gyümölcs, midőn a fáról késő ősszel leszedetik, színét még nem igen változtatja, ennél a fán szükséges érettség időpontjának egyedüli jele az, ha magja fekete. A fekvérésre eltett gyümölcs érettségének jele az almánál, ha színük változik; körténél, ha hüvelykujjunk nyomásának kissé enged.

A gyümölcszedés idejére nézve az igen későn szedés ep oly káros lehet, mint az igen korai szedés. Ugy az érésre, mint a leszedésre nézve is naptári biztos határidőt megállapítani nem lehet, azt az időjárás és a talaj-viszonyok nagyban megváltoztatják, mert egy és ugyanazon gyümölcs faj, ugyanazon helyen és fekvésben, forró, száraz időjárásban 20—25 nappal korábban ér, mint hűs időjárásban. Homokos talajban ugyanazon időjárás mellett is 10—15 nappal korábban ér, mint az agyagos talajban; gúl, a-fán korábban, mint gömbalaku fán.

A gyümölcszedés idejének megállapítására nézve elmondtuk annak külső elváltozásában nyilatkozó tüneteket. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a téli körték szedésével legyünk óvatosak, mert ha kellő megérése előtt szedjük le (midőn a mag még nem fekete), akkor fekvésben sem ér meg, hanem keményen elfonnyad, élvezhetetlen, ízetlen, kövecses marad. A gyümölcsöt korán reggel a harmat felszáradása előtt, vagy esős, nedves, ködös időben soha ne szedjük, mert a nedvesség kora rothadást okoz.

A közönség köréből*)

Tapolczai Lapok tek. Szerkesztőségének!

Már többször előfordult, hogy az esti vonatnál valakit vártam és mindannyiszor keletlenül jártam. Első sorban panaszt kell emelnem az ellen, hogy a lámpát mindig csak pár perczel a vonat érkezése előtt gyújtják meg, úgy, hogy az ember valóságos egyiptomi sötétben találja magát, a mi nem kelemes. Hiszen nyáron ez a mintarend még megjárja, de hát télen! No hiszen szépen vagyunk akkor is, mert ugyanaz a pompás rend uralkodik télen is.

A váróterem, meg nem csak hogy be van csukva, hanem ott is az a bizonyos sötétség uralkodik, úgy hogy az ember künn kénytelen — rossz időben is — a vonat érkezését megvárni. Mintsem az ember szélben, vízben és sötétben az országúton lézengjen, szívesen váltanánk perronjegyet, de éppen a váróteremben uralkodó sötétség miatt az azt árusító szolgálóra még a 20 fillér áráért sem lehet ráakadni.

Szabály szerint 30 perccel a vonat érkezése előtt kell hogy legyen kivilágítva az állomás, beleértve a második osztályú váróterem, a melyben egyáltalán Magyarország egyetlen állomásán perronjegyet váltani nem kell — csak itt Tapolczán!

Vesszünk perronjegyet jó szívvel, de rendet is kérünk!

Remélem, hogy ezen sorok hozzájárulnak a fönnforgó áldatlan állapot javulásához.

Kérem a tek. szerkesztőséget ezen soroknak a közönség iránti tekintettel b. lapjában helyt adni sziveskedjék.

Fogadja őszinte hazafias üdvözetemet és szíves előzékenységeért hálás köszönetemet.

Egy, sok nevében.

*) A közönség érdekében szívesen adunk helyet az indokolt panaszoknak.

LÖWY B.

könyv- és

papirkereskedésében

AZ ÖSSZES RAKTÁRON LEVŐ

zene-

művek

➡ FÉL ÁRON ➡

ADATNAK EL.

A Balatontavi Gőzhajózási Részvény-Társaság menetrendje.

Ervényes 1904. évi július hó 1-től 1904. évi augusztus hó 31-éig.

Révfülöpről indul d. e. 6 ó. 10 ó. 40 p. és d. u. 5 ó. 20 p.
 Boglárra érkezik d. e. 6 ó. 30 p., 11 ó. 10 p. és d. u. 5 ó. 50 p.
 Bogláról Badacsonyra érkezik d. e. 8 ó. 45 p. és d. u. 2 ó.
 Badacsonyból Boglára indul d. e. 9 ó. 40 p. és d. u. 4 ó. 20 p.
 Bogláról indul d. e. 7 ó. 20 p., 12 ó. 15 p. és d. u. 7 ó. 15 p.
 Révfülöpre érkezik d. e. 7 ó. 45 p., 12 ó. 45 p. és d. u. 7 ó. 45 p.

Révfülöpről Keszthely felé Badacsony, Fonyód, Balatonyörök érintésével minden szerdán csütörtökön és pénteken d. e. 9 ó. 40 p. 10 ó. 45 p. és d. u. 7 ó. 40 p. Révfülöpről Boglár, Balatonföldvár, Balatonfüred, Siófok, Kenese felé minden szerdán, pénteken és szombaton d. e. 9. ó. és d. u. 6. ó. 20 p.

HIRDETÉSEK.

A címre ügyeljünk!
Kerékpár =
alkatrészeket
 30%-al olcsóbban lehet nálunk beszerezni mint bárhol.
Kerékpárok a világ legelső gyáraiból gyári áron alul havi 10-12 koronás részletfizetésre.
Varrógépek bel- és külföldi elsőrendű gyárakból havi 6-8 koronás részletfizetésre.
 Több arjogyzékot kerm. legyn. köb magas jutalék mellett felvételnek.
MIKLÓS és TÁRSA
 varrógép kerékpár és alkatrész nagykereskedők
 BUDAPEST, VII., József-körút. 59. sz.

Foulard-selyem

blúzokra és ruhákra, méterenkint 60 kr.tól 3 frt. 70 kr.-ig. Bérmentve és már elvámolva hazaszállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával. 2
Henneberg selyem-gyár. Zürich.

FOGAK és teljes fogsorok

rágásra alkalmasak a gyökér eltávolítása nélkül is, továbbá eltörött és nem jól illő fogsorok javítását 2 óra alatt mérsékelt árak és részletfizetésre is elvállalja.

Brattan József, fogműves
 Tapolcza, főutca volt Hoffmann-féle házban.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlom állandóan nagy választéku raktáramat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m. permetező, szénkénevezők, porozók, lepkefogó lámpák — továbbá a legnagyobb választék szőlőpresekben, azonkívül állandó raktárt tartok mindennemű gazdasági gépekből.

Pauk Vilmos

vaskereskedése, TAPOLCZA.

Csöndes József ügyvédnek a tapolczai határban fekvő szántóföldjei örök áron eladók, esetleg elcserélendők vagy hosszabb időre bérbeadandók. Fölvilágosítást ad a tulajdonos.

4146. szám. tkv. 1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbíró, mint telek könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Kovács Vilmos tapolczai ügyvéd által képviselt Hertelendy István les.-tomaji plébános, mint a lesence-istvádi kereszt-alap képviselője végrehajtatónak Papp Ádám János elleni végrehajtatási ügyében 120 korona s járulékaik iránt a végrehajtatási árverést a tapolczai kir. járásbíró területén Lesence-Istvádi községben fekvő a lesence-istvádi 563. sz. tkvben 522. hrsz. alatt ingatlabból Papp Ádám János nevében álló 1/2-ed rész szőlő pinczével a csalitban terhelve 2800 korona agrár kölcsönrel a C. 1. alatt bekebelezett haszonélvezeti jog feltétlen fentartásával 2127 korona ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte s az árverés ideje 1904. évi október hó 8-ik napjának délelőtti 10 órája Lesence-Istvádi községhezához kitűztetik azzal, hogy a megjelölt ingatlanok kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Lesence-Istvádi község házában megtekinthetők.

A királyi bíróság, mint telekkönyvi hatóság

Tapolczán, 1904. évi július hó 23-án

Papp, kir. jbiró.

Ikt. 4433.
 1904.

HIRDETMEYNY.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik: miszerint a balaton-szentgyörgy-keszthely h. é. vasut keszthely-tapolczai vonala számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Tapolcza, Raposka és Szigliget községekre nézve **1904. augusztus hó 23-án délelőtti 9 óra**: Tapolcza vasuti állomásra Nemes-Vita és Balaton-Ederics községekre nézve **1904. augusztus hó 24-én délelőtti 9 óra** Balaton-Ederics vasuti állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmat és jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, kik a fennebbi határokon a fentemlitettek számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi ezim alatt igényt tartanak, ezeket **1904. évi október 5-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire és igényeire semmi tekintet nem levén a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére és amely összegre az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felölkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból lefognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthető.

Kelt Tapolczán, 1904. július 22.

Dr. Ruff, kir. aljbiró.

A „kávé király“-hoz

Aki nagyon jó zamatu és illatu kávét kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉT“ vegyen, mely a egvább fajok vegítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörkölvé. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő ki egyszer megízleli, más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden íz s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postállomásra bérmentve, utánvéttel a következő árban:

1 kilogrammos doboz	4 korona	80 fillér.
2 „ „	9 „	— „
4 „ „	14 „	20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat szinte bérmentve, utánvéttel bármely postállomásra.

1 postacsomag 5 kilogr. legfinomabb.	CUBA kor.	13.50
1 „ „ 5 „ „	CEYLON	12.-
1 „ „ 5 „ „	JAMAICA	11.20

Biró és Társa
A „kávé királyhoz“. Budapest VII. ker. Teréz-körút 2. b.

A „kávé király“-hoz.

A hölgyvilág részére!!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradtság nélkül készítheti ruháját az igazítható női derék-szabászati készülék segítségével anélkül, hogy a szabászati rajtot megtanulta volna.

Ez a készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott. Számos elismerő-irat. Utánvét mellett! Egy készülék ára 3 korona. Utánvét mellett! Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal,
Sopron.
Magyarazatot ingyen küldök

19-52
Képviselek minden helységben kerestefnek.

Tüzifa eladás.

I. Bükkfa házhoz szállítva	34 kor.
II. „ „ „	31 „
I. Cserfa „ „	34 „
II. „ „ „	31 „

Az erdőben átvéve a bükkfa 8 koronával, a cserfa 6 koronával olcsóbb.

FRANK BERNÁT
Tapolcza.

A fuvar a fa átvételénél a fuvarosnak fizetendő ki.

Jorgò János

órásgyári raktár Wien III. 4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, a csó bevarrás cseljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rasvédes teljesen kizarva.

Órajavitási műhely.

Mindenemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított órárt kezesseget vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787. sz. legolcsóbb legjobb sirapaczióra nick.	2 frt. 30
keltokban 36 órai járással	— „
8039. sz. valódi ezüst panczellánc 15 gr 1 frt.	— „
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedetű	5 „
7989. sz. Ingaóra út-művel 2 sulyal 130 cm. magas	11 50
7929. sz. Jó ebresztő óra	1 20

Szíveskedjék nevemre és házszámomra 75 B, pontosan figyelni.

Ne vegyen
Gimbalmot vagy Harmoniumot,
míg

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes árjegyzékét at nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik.

Budapestről
Király-utca, 44. I. sz.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 2. szám.

A KÜSZÖBÖN LEVŐ PERMETEZÉSI IDÉNYRE AJÁNLOK:

Simplex-, Urania és Vermorel-
permetező, —————
„EGYSZERÜSÉG“ szénképező ————— Acetylen molyglámpát.

MOLYFECSKENDŐK

és minden a szöleszet es pinceszethez szükséges anyagok és eszközök.
Kimerítő árjegyzék et ingyen és bérmentve küldök.

Schicht-szappan

„szarvas“ ————— vagy ————— „kulcs“

legjobb, legkladosabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!